

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 1 (129) styczeń 2022

Rolnictwo woj. łódzkiego

- V w VI kadencji Walne Zgromadzenie IRWŁ

str. 8-9

Masz dziecko w wieku 5-11 lat?

- zaszczep je i chroń przed Covid-19!

str. 12-13

Monika Lason z Grosera

- laureatka II miejsca w konkursie rolniczkim motorem innowacji

str. 16

Spis treści

Aktualności

Rolniczy motorem innowacji

.....str. 3

Muzeum Regionalne w Brzezinach

.....str. 4

Działania KRIR

.....str. 4

Specjalista doradza

Ptasia grypa

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 6-7

Temat numeru

Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8 - 9

Dobre praktyki w rolnictwie

Plonowanie grochu siewnego

.....str. 10-11

Zdrowie

Zaszczep swoje dziecko

.....str. 12-13

Ubezpieczajmy się u siebie

Konkurs o pracy w rolnictwie

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Naturalne antydepresanty

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

GROSER w Grodzisku

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce:

Moniak Łasoń - GROSER str. 16

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk: www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczycza	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Kaliska 9a 99-100 Łęczycza	510 474 825 bpleczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bplowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycza 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział Kutnowsko-Łowicki	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51 druga lokalizacja: 99-300 Kutno ul. Zduńska 9	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczycza, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

III edycja konkursu „Rolniczki motorem innowacji w gospodarstwach rolnych w Polsce” rozstrzygnięta!

22 listopada 2021r. w siedzibie Krajowej Rady Izb Rolniczych miało miejsce rozstrzygnięcie konkursu organizowanego przez Krajową Radę Izb Rolniczych pt. „Rolniczki motorem innowacji w gospodarstwach rolnych w Polsce”.

Była to trzecia edycja konkursu, który odbył się pod Honorowym Patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Pana Henryka Kowalczyka, patronatem Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - Pani Aleksandry Hadzik, Prezesa Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych TUW - Pani Ewy Stachury-Kruszewskiej oraz patronatem medialnym Telewizji Polskiej TVP i Tygodnika Poradnika Rolniczego.

Celem konkursu jest uwidocznienie roli kobiet zaangażowanych w rozwój gospodarstw rolnych oraz docenienie innowacyjnych metod stosowanych przez nie w swoich gospodarstwach.

W dniu 22 listopada 2021r. odbyło się posiedzenie Jury Konkursu. Decyzją Jury zostało wybrane I, II i III miejsce. Do Biura Krajowej Rady Izb Rolniczych wpłynęło 15 zgłoszeń. Jury Konkursu po zapoznaniu się ze wszystkimi sylwetkami laureatek konkursu na poziomie wojewódzkim, z 9 wojewódzkich izb rolniczych z innowacyjnych gospodarstw, w wyniku głosowania wyłoniło następujące laureatki konkursu:

1. I miejsce zajęła Pani Jolanta Wielgat z województwa podlaskiego, prowadząca ekologiczne gospodarstwo specjalizujące się w uprawie kwiatów oraz sadzonek warzyw i ziół.

2. II miejsce zajęła Pani Monika Lasoń z województwa łódzkiego, zajmująca się hodowlą kóz i produkcją serów. Zgłoszona przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego

3. III miejsce zajęła Pani Bożena Jaszczowska z województwa zachodniopomorskiego prowadząca gospodarstwo ekologiczne.

Zgodnie z regulaminem konkursu zwyciężczyni konkursu na szczeblu krajowym wezmą udział w konkursie europejskim, który jest organizowany co dwa lata przez Komitet COPA-COGECA w Brukseli, jego najbliższa edycja odbędzie się w 2022 r.

Rola kobiet w społeczeństwie się zmienia. Kobiety nie tylko są w stanie w coraz większym stopniu kształtować swoją przyszłość, lecz również przyszłość całego społeczeństwa. Kobiety są kluczowymi graczami, działającymi na korzyść ekonomicznej i społecznej zrównoważoności gospodarstw i rodzin rolniczych. Dlatego też, tak ważne jest wspieranie i pokazywanie pozytywnej roli kobiet w rolnictwie.

Źródło: KRIR

KONDOLENCJE

Delegatowi Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Brzezińskiego
Członkowi Walnego Zgromadzenia IRWŁ

Panu Eugeniuszowi Superze

wyrazy współczucia z powodu śmierci

MATKI

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz Delegaci Rady Powiatowej IRWŁ
Powiatu Brzezińskiego

Delegatowi Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łódź-Wschód

Panu Adamowi Prądyńskiemu

wyrazy współczucia z powodu śmierci

**OJCA
Andrzeja Prądyńskiego**

byłego delegata Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łódź-Wschód

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz Członkowie Rady Powiatowej IRWŁ
Powiatu Łódź-Wschód

Delegatowi Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łowickiego
Członkowi Walnego Zgromadzenia IRWŁ

Panu Waldemarowi Wojciechowskiemu

wyrazy współczucia z powodu śmierci

MATKI

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz Delegaci Rady Powiatowej IRWŁ
Powiatu Łowickiego

Szanowni Państwo,
Zapraszam do lektury styczniowego miesięcznika Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego *W Nowej Roli*.

20 grudnia 2021 roku odbyło się V w VI kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. W sali konferencyjnej IRWŁ spotkali się przewodniczący i delegaci z poszczególnych rad powiatowych i rozmawiali o sytuacji w rolnictwie województwa łódzkiego. W spotkaniu uczestniczył również Krzysztof Cieciora – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zapraszam Państwa do *Tematu numeru*, na stronie 8 i 9.

Od 16 grudnia rozpoczęło się szczepienie przeciw COVID-19 dzieci, w wieku od 5 do 11 lat. Dzieci otrzymują szczepionkę firmy Pfizer. Badania potwierdzają, że szczepionka jest bezpieczna i skuteczna. Szanowni Państwo, szczepienie to wyraz troski o bezpieczeństwo swojego dziecka, wyraz troski o bliskich, znajomych i o siebie. To kolejny krok, by zwalczyć pandemię i móc wrócić do normalnego życia. Zachęcam do przeczytania artykułu w rubryce *Zdrowie* na stronach 12 i 13.

W listopadzie informowałem Państwa o zgłoszeniu przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego Pani Moniki Lasoń do ogólnopolskiego konkursu III edycji pn. „Rolniczki motorem innowacji gospodarstw rolnych w Polsce”, który jest organizowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych. Pani Monika Lasoń została laureatką II miejsca w konkursie. Gratulujemy Pani tego osiągnięcia i jeszcze raz zachęcamy Państwa do przeczytania artykułu „Z miłości do zwierząt i kózich serów” na stronie 16.

Wszystkiego dobrego!

Dromis Tomasz Naglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa
Łódzkiego

Muzeum Regionalne w Brzezinach

Muzeum Regionalne powstało w 1972 roku z inicjatywy członków towarzystwa Przyjaciół Ziemi Brzezińskiej. Od 1965 rozpoczęli akcję zbierania eksponatów i dokumentów historycznych, tworząc załączek zbiorów muzealnych. Twórcą i wieloletnim dyrektorem placówki była etnograf Elżbieta Putyńska. Muzeum mieści się w zabytkowym neogotyckim pałacyku. Autorem projektu i właścicielem budynku był powiatowy architekt Karol Kleiber.

Wystawa stała, jaką proponuje Muzeum Regionalne w Brzezinach, jest ciekawą podróżą w nieistnie-

jący świat „miasta krawców”. Odtworzony warsztat krawiecki prezentuje typowe miejsce pracy Brzezińskiego krawca. Muzeum posiada dość liczną kolekcję żelazek (ok. 200 sztuk), co sprawia, iż jest to jeden z najbogatszych zbiorów Polsce - obok największej kolekcji zgromadzonej w Muzeum Gospodarstwa Domowego w Ziębicach. Zbiory wzbogaca kilkadziesiąt egzemplarzy maszyn krawieckich, głównie firmy „Singer” oraz dziurkarki, napownice, prasulce i maszyny krojce.

Muzeum Regionalne już od ponad czterdziestu lat pozyskuje przedmioty związane z kulturą wsi Ziemi Brzezińskiej. Kolekcja obejmuje przede wszystkim elementy stroju ludowego oraz eksponaty z innych dziedzin życia codziennego wsi: kowalstwa ludowego, garncarstwa i wikliniarstwa. Kolekcja muzealiów liczy obecnie 850 pozycji. Muzeum prowadzi warsztaty i lekcje muzealne adresowane do wszystkich grup wiekowych. Od 2009 roku na terenie ogrodu muzealnego działa scena plenerowa, która jest miejscem ciekawych wydarzeń kulturalnych. Największą popularnością cieszą się wakacyjne spotkania ze Zbigniewem Zamachowskim i jego przyjaciółmi.

Od 2021 roku przy muzeum działa kawiarenka „u Zbyszka”, w której można napić się pysznej kawy i zjeść deser. Kawiarenka muzealna „u Zbyszka” czynna jest od 1 maja 2022 r. W okresie zimowym do czasu obowiązywania ograniczeń sanitarnych związanych z COVID-19 muzeum będzie nieczynne w weekendy.

Muzeum Regionalne w Brzeziach

ul. Piłsudskiego 49, 95-060 Brzeziny

Godziny pracy muzeum w 2022 roku

Poniedziałek - Piątek: 9.00-16.00

Sobota, niedziela - nieczynne

Ważne adresy: muzeum@brzeziny.pl, muzeumbrzeziny.pl

Wniosek w sprawie przyspieszenia naboru na wsparcie dla producentów trzody chlewnej

Zarząd Krajowej Rady Izby Rolniczych pismem z dnia 3 stycznia 2022 r. zawnioskował do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Wicepremiera Henryka Kowalczyka w sprawie podzielnia naboru wniosków na pomoc dla producentów trzody chlewnej na dwa etapy, tak aby umożliwić

rolnikom składanie wniosków w I etapie już od 1 lutego 2022 r. na zwierzęta urodzone od 15 listopada 2021 do 31 stycznia 2022 r., a w II etapie od 1 kwietnia 2022 r. na zwierzęta urodzone od 1 lutego 2022 r. do 31 marca 2022 r. Tak skonstruowany nabór wniosków pozwoli hodowcom

trzody chlewnej na utrzymanie płynności finansowej wobec utrzymującej się niekorzystnej sytuacji na rynku, ponieważ przyspieszenie przyjmowania wniosków wpłynie na wcześniejszą wypłatę części środków pomocowych.

Źródło: KRIR

Ujęcie dopłat do nawozów w tarczy antykryzysowej

Zarząd KRIR w dniu 5 stycznia 2022 r. wystąpił do Wiceprezesa Rady Ministrów Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi H. Kowalczyka z wnioskiem o rozważenie możliwości uwzględnienia w tarczy antykryzysowej dopłaty do nawozów mineralnych w formie zwrotu do faktury zakupionego przez rolnika nawozu do określonej dawki na hektar w wysokości 1000 zł do tony zakupionego nawozu. Ceny nawozów wzrosły o 300%, a dopłata pozwoli na częściową niwelację skutków wzrostu kosztów produkcji rolnej, a przez to zapewni mniejszy wzrost cen produktów rolnych dla konsumentów i zapobiegnie spadkowi produkcji rolnej.

Źródło: KRIR

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Podmiot odpowiedzialny
WARYNIEC

Grypa ptaków

Grypa ptaków (AI - Avian influenza), d. pomór drobiu (FP - Fowl plaque), należy do chorób zwierząt listy OIE jako niezwykle zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa drobiu, która może powodować śmiertelność do 100%.

Chorobę wywołują niektóre szczepy podtypów H5 i H7 wirusa grypy typu A. (czynnik etiologiczny: wirus z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus).

Zakażone ptaki wydalają wirus w dużych ilościach przede wszystkim z:

- kałem
- wydzieliną z oczu
- wydzieliną z dróg oddechowych
- wydychanym powietrzem.

Na zakażenie wirusami grypy ptaków podatne są prawie wszystkie gatunki ptaków zarówno domowych (drób), jak i dzikich wolno żyjących, jednak stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest zróżnicowany:

- kury i indyki - duża wrażliwość na zakażenie, występowanie klinicznej postaci choroby;
- kaczki i gęsi – duża wrażliwość na zakażenie wszystkimi szczepami wirusa AI, ale tylko niektóre bardzo zjadliwe wirusy wywołują kliniczną postać choroby. **Drób wodny uważa się za potencjalny rezerwuar i źródło wirusa dla drobiu;**

- perliczki, przepiórki, bażanty i kuropatwy - wrażliwość podobna jak u kur i indyków;

- strusie - u strusi występują objawy oddechowe i nerwowe, biegunka, osłabienie i upadki 20-30%. Emu jest mniej wrażliwe, nie występują objawy kliniczne ani upadki;

- ptaki trzymane w klatkach, włączając papugowate i śpiewające - wirusy AI izolowane na całym świecie od dzikich i egzotycznych ptaków nie były dotąd stwierdzone u ptaków trzymanych w klatkach.

Wirus grypy ptaków może zachowywać aktywność w środowisku kurnika przez 5 tygodni, zatem istotne jest przy podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby, zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu, nawozu oraz dokładne ich oczyszczenie i odkażenie. Wirusy grypy są wrażliwe na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne oraz detergenty. Niszczy go również obróbka termiczna (smażenie, gotowanie).

Zakażenie następuje głównie drogą oddechową i pokarmową. Najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia drobiu domowego **jest bezpośredni lub pośredni kontakt z wędrującymi ptakami dzikimi (ich wydaliny i wydzieliny), zwykle ptactwem wodnym.**

Wirusa wysoce zjadliwej grypy ptasiej stwierdzono między innymi u następujących gatunków ptaków dzikich: bernikla kanadyjska, bernikla obrożna, gęś gęgawa, gęś zbożowa, łabędź niemy, łabędź czarny, krzyżówka, cyraneczka, mewa śmieszka, mewa srebrzysta, myszołów zwyczajny, jastrząb, sokół wędrowny, żuraw.

Rozprzestrzenienie wirusa może następować również poprzez zanieczyszczoną paszę, wodę, nawóz, ściółkę, sprzęt i środki transportu. Bardzo ważną rolę w rozprzestrzenianiu wirusa grypy ptaków odgrywa człowiek, który poprzez zanieczyszczone ubranie, obuwie, sprzęt i produkty może przyczynić się do rozprzestrzeniania choroby.

W przydomowych zbiornikach wodnych w okresie jesienno-zimowym i wiosennym, kiedy występują niskie temperatury otoczenia wirus ptasiej grypy może być aktywny przez okres 2 miesięcy, dlatego tak bardzo ważne jest ograniczenie bezpo-

średniego dostępu ptactwa domowego do tego rodzaju zbiorników i unikanie pojenia ptaków wodą pozyskaną z tych zbiorników.

Wystąpienie wysoce zjadliwej grypy ptaków na terenie gospodarstwa utrzymującego drób (niezależnie czy jest to gospodarstwo komercyjne czy niekomercyjne), skutkuje olbrzymimi stratami gospodarczymi związanymi z odszkodowaniami, kosztami likwidacji, a także wstrzymaniem eksportu drobiu i produktów z drobiu.

Na dzień 27.12.2021r. na terenie kraju potwierdzono **394 ogniska wysoce zjadliwej grypy ptasiej** w roku 2021.

Choroba dotknęła następujące gatunki drobiu: kaczki rzeźne i reprodukcyjne, gęsi, kury nioski i hodowlane, indyki, brojlery kurze. Wystąpiła w gospodarstwach komercyjnych jak i nie komercyjnych.

Z uwagi na olbrzymie zagrożenie wystąpienia tej **groźnej dla gospodarki narodowej choroby** na terenie powiatu skierniewickiego i miasta Skierniewice, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach przypomina podstawowe zasady bioasekuracji gospodarstw utrzymujących drób, mające na celu zabezpieczenie gospodarstw przed wystąpieniem tej groźnej choroby w stadach drobiu, zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2017r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz.U. z 2017r, poz.722):

zakaz:

a) pojenia drobiu oraz ptaków utrzymywanych przez człowieka wodą ze zbiorników, do których dostęp mają dzikie ptaki,

b) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym jest utrzymywany drób, zwłok dzikich ptaków lub tusz ptaków łownych;

nakaz:

a) utrzymywania drobiu w sposób ograniczający jego kontakt z dzikimi ptakami,

b) zgłaszania do powiatowego lekarza weterynarii miejsc, w których jest utrzymywany drób lub inne ptaki, z wyłączeniem ptaków utrzymywanych stale w pomieszczeniach mieszkalnych,

c) utrzymywania drobiu w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których dostęp mają dzikie ptaki,

d) przechowywania paszy dla ptaków w sposób zabezpieczający przed kontaktem z dzikimi ptakami oraz ich odchodami,

e) karmienia i pojenia drobiu oraz ptaków utrzymywanych w niewoli w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami,

f) wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami i wyjściami z budynków inwentarskich, w których jest utrzymywany drób, w liczbie zapewniającej zabezpieczenie wejść i wyjść z tych budynków – w przypadku ferm, w których drób jest utrzymywany w systemie bezwybiegowym,

g) stosowania przez osoby wchodzące do budynków inwentarskich, w których jest utrzymywany drób, odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego, przeznaczonych do użytku wyłącznie w danym budynku – w przypadku ferm, w których drób jest utrzymywany w systemie bezwybiegowym,

h) stosowania przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą drobiu zasad higieny osobistej, w tym mycie rąk przed wejściem do budynków inwentarskich,

i) oczyszczania i odkażania sprzętu i narzędzi używa-

nych do obsługi drobiu przed każdym ich użyciem,

j) powstrzymania się przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności związanych z obsługą drobiu,

k) dokonywania codziennego przeglądu stad drobiu wraz z prowadzeniem dokumentacji zawierającej w szczególności informacje na temat liczby padłych ptaków, spadku pobierania paszy lub nieśności.

Posiadacz drobiu zawiadamia organ Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższy podmiot świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, o wystąpieniu u drobiu następujących objawów klinicznych:

- 1) **Zwiększonej śmiertelności;**
- 2) **Znaczącego spadku pobierania paszy i wody;**
- 3) **Objawów nerwowych takich jak: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł, niezborność ruchów;**
- 4) **Duszności;**
- 5) **Sinicy i wybroczyn;**
- 6) **Biegunki;**
- 7) **Nagłego spadku nieśności.**

Zgodnie z art.42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U 2020 poz. 1421) zgłoszenie podejrzenia wystąpienia grypy ptaków w gospodarstwie jest obowiązkiem, którego niedopełnienie stanowi wykroczenie.

Po dokonaniu zgłoszenia - do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii - posiadacz drobiu zobowiązany jest do:

- izolacji i strzeżenia w gospodarstwie wszystkich przebywających tam ptaków;

- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych;

- uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się ptaki podejrzane o zakażenie lub chorobę.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach przypomina, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa za

- kury, kaczki, gęsi, indyki, perlice, przepiórki, kuropatwy, bażanty, strusie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz

- za pasze, sprzęt, który nie może zostać poddany dezynfekcji przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa. Odszkodowanie to nie przysługuje m.in. w przypadku braku spełnienia zasad bioasekuracji.

Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, **a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej**, wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, może przyznać nagrodę ze środków budżetu państwa.

Aktualne informacje na temat sytuacji epizootycznej związanej z występowaniem ognisk ptasiej grypy na terenie Polski umieszczane są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii, pod linkiem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/grypa-ptakow>

W związku z zaistniałą oraz nieprzewidywalną sytuacją epizootyczną dotyczącą występowania wysoce zjadliwej grypy ptaków, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach apeluje do osób utrzymujących drób o przestrzeganie zasad BIOASEKURACJI!

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Skierniewicach
ul.Miedniewicka 25, 96-100 Skierniewice
tel. (46) 833 32 68, skierniewice.miw@wetgiw.gov.pl

Działania izby rolniczej - grudzień 2021

Komisja ds. Statutu, Regulaminów i Budżetu oraz Komisja Rewizyjna IRWŁ

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze. Również wydaje opinie na wniosek gmin w sprawie stawki ceny żyta do ustalenia podatku rolnego na 2022 rok. Cena skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego na 2022 rok ogłoszona w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021r. wynosi **61,48 zł za 1dt**.

W dniu 1 grudnia 2021r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i na wniosek członków Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie kutnowskim, Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski skierował pismo do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza z prośbą o rozpatrzenie i dalszą realizację poniższych wniosków:

1. Podjąć działania, aby Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowywał w 100% wraz z VAT odbiór folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej z gospodarstwa. W chwili obecnej środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i nie wystarcza na obsługę zbiórki folii, a urzędy gmin nie mogą dofinansować ze środków własnych, ani zapłacić VAT-u.

2. Podjąć działania, aby firmy skupujące (folie) wystawiały potwierdzenie o odbiorze folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej z gospodarstwa.

3. Podjąć działania, aby rolnicy mogli kupować paliwo bez akcyzy.

W dniu 2 grudnia 2021r. Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w nawiązaniu do pisma Głównego Inspektora Ochrony Środowiska Departament Inspekcji przesłał swoje uwagi do KRIR

W dniu 20 grudnia 2021r. odbyło się V/VI Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w sali konferencyjnej IRWŁ przy ulicy Beskidzkiej 124 w Łodzi. W posiedzeniu uczestniczył m.in. Krzysztof Cieciora- Podsekretarz Stanu w MRiRW. Wnioski podjęte przez członków V/VI Walnego Zgromadzenia IRWŁ zostały przesłane w dniu 28.12.2021r. do Prezesa KRIR – Wiktora Szmulewicza w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji. Wnioski oraz tematyka Walnego Zgromadzenia IRWŁ jest na stronie 8 i 9 w *Temacie numeru*.

W dniu 30 grudnia otrzymaliśmy informację, że pani Monika Lasoń została laureatką II miejsca w konkursie „Rolniczki motorem innowacji gospodarstw rolnych w Polsce” Gratulujemy! Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego miała przyjemność zgłosić panią Monikę Lasoń do ogólnopolskiego konkursu III edycji pn. „Rolniczki motorem innowacji

gospodarstw rolnych w Polsce”, który jest organizowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez KOWR związanych z wdrożeniem na terytorium RP programu dla szkół;
- ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasilku chorobowego;

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 2.12.2021r. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Rewizyjnej. Członkowie zapoznali się ze Sprawozdaniem z dochodów i wydatków IRWŁ stan na 15.11.2021r.

Posiedzenie Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 2.12.2021r. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów IRWŁ. Członkowie zapoznali się ze Sprawozdaniem z dochodów i wydatków IRWŁ stan na 15.11.2021r.

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W miesiącu grudniu 2021r. odbyło się 12 posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 6.12.2021r. powiatu brzezińskiego, w dniu 9.12.2021r. powiatu wierszowskiego, w dniu 10.12.2021r. powiatu skierniewickiego, w dniu 13.12.2021r. powiatu sieradzkiego, w dniu 14.12.2021r. powiatu łowickiego, w dniu 15.12.2021r. powiatu rawskiego, w dniu 16.12.2021r. powiatu łódzkiego-wschodniego, w dniu 22.12.2021r. powiatu poddębickiego, w dniu 28.12.2021r. powiatu zduńskowolskiego w dniu 29.12.2021r. powiatu bełchatowskiego, łaskiego, w dniu 30.12.2021r. powiatu zgierskiego. Członkowie omówili: aktualną trudną sytuację w rolnictwie spowodowaną m.in. przez wysokie ceny nawozów i produktów do produkcji rolnej, aktualne wymagania, kryteria i możliwości obrotu zwierzętami we wprowadzonych strefach związanych z ASF. Natomiast przedstawiciele instytucji sektora rolnego przedstawili informacje m.in. na temat:

- zasad bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,
- wycofania ze sprzedaży substancji czynnych,
- zasad podlegania przez pomocnika rolnika ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- szkód w uprawach rolnych wyrządzonych przez zwierzęcą łowną i leśną,
- ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,

- prowadzenia gospodarstwa ekologicznego w świetle obowiązujących przepisów,

- zasad przyznawania płatności bezpośrednich w roku 2022,

Targi, konferencje, spotkania,

W dniu 10 grudnia 2021r. w formie zarówno hybrydowej jak i zdalnej odbyło się kolejne posiedzenie Wojewódzkiej Komisji ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Łodzi. Podczas spotkania brygadier Mikołaj Pawelczyk, naczelnik Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego Komendy Wojewódzkiej PSP w Łodzi przedstawił działania kontrolno-rozpoznawcze w gospodarstwach rolnych podejmowane w 2021 r. Analizę wypadków przy pracy i chorób zawodowych rolników na terenie województwa łódzkiego w III kwartach 2021 roku omówił – Przemysław Kraska KRUS O/R w Łodzi. Ponadto zostały przedstawione działania prewencyjne realizowane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego O/R w Łodzi, Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi i członków Wojewódzkiej Komisji ds. BHP w Rolnictwie w III kwartałach 2021 roku. Z ramienia IRWŁ w posiedzeniu uczestniczył Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański.

„Bazarek – prosto od rolnika” na dziedzińcu siedziby KOWR OT w Łodzi przy ulicy Północnej 27/29 (naprzeciwko przystanku tramwajowego „Architektura” i Parku Staromiejskiego) i otwarty w godz. od 08.00 do 15.00 zaprasza w każdą sobotę po produkty, takie jak mięsa, wędliny, sery, mleko, jogurty, soki z kiszonych buraków, soki z kiszonych buraków i selera, soki z kiszonej kapusty, ocet jabłkowy, pomidory suszone w oleju, papryka pieczona, ogórki w zalewie musztardowej, buraczki, warzywa ekologiczne, kapusta kiszona, ogórek, chleb żytni, gryczany, orkiszowy, owoce, soki naturalne, syropy, zestawy soków i syropów, jajka kurze, świeże owoce żurawiny, sok z żurawiny, konfitury z żurawiny, sok z borówki, konfitura z borówki), chrzan, przetwory, ogórki, ketchup, przetwory rybne, paprykarz, ryby pieczone w occie, sałatki rybne, miód pszczeli, zioło miodny, pyłek pszczeli, pierzga pszczela, makarony, wyroby garmażeryjne, ciasta. Informacja o bazarze była w miesięczniku „W NOWEJ ROLI” oraz jest na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Inna działalność IRWŁ

- Z inicjatywy Zarządu IRWŁ na stronie IRWŁ publikowana jest lista producentów rolnych z województwa łódzkiego, którzy mogą zaoferować swoje produkty, m.in. kwiaty, warzywa, owoce poprzez dowóz w konkretne miejsce, odbiór osobisty lub wysyłkowo.

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Rada Powiatowa IRWŁ w Powiecie Łódzkim Wschodnim

W dniu 16 grudnia 2021 roku odbyło się 8 w VI kadencji posiedzenie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Powiecie Łódzkim Wschodnim, które otworzył i prowadził Przewodniczący Rady – Michał Owczarek. W posiedzeniu wzięli udział członkowie Rady Powiatowej IRWŁ Łódź – Wschód oraz zaproszeni goście: Andrzej Górczyński – Członek Zarządu Województwa Łódzkiego, Małgorzata Walus – Kierownik Placówki Terenowej KRUS w Brzezinach, Justyna Kubiak – Starszy Specjalista w Placówce Terenowej KRUS w Brzezinach, Anna Bieniawska – Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUV” w Łodzi, Mateusz Kamiński – Burmistrz Rzgowa.

Główne tematy spotkania:

1. Informacja z działalności bieżącej Urzędu Marszałkowskiego.

Pan Marszałek Andrzej Górczyński przedstawił informację nt. wojewódzkich środków publicznych przekazanych innym podmiotom. Zachęcił do zgłaszania projektów w ramach grantów sołeckich, gdzie kwota wsparcia została zwiększona do 15 tys. zł na projekt, który uzyska wymaganą liczbę punktów. Ponadto zaapelował o zgłaszanie wniosków przez gminy, z propozycjami przedsięwzięć proekologicznych. Tutaj z kolei kwota wsparcia projektu wynosi 100.000 zł, a środki budżetowe województwa, przeznaczone na ten cel, zostały określone na poziomie 2 mln zł. W 2022 r. zostanie również ogłoszony konkurs „Kolorowy Balkon”, w którym może wziąć udział każdy posiadacz domu (mieszkania), mieszkaniec województwa łódzkiego, który wykona i przedstawi oryginalny sposób zaaranżowania wielobarwną roślinnością własnego balkonu (kwiatami, ziołami itp.)

Po stronie Zarządu Województwa Łódzkiego zauważalna jest wola pomocy rolnikom, drobnym producentom i przetwórcom. Ostatnim takim działaniem było przekazanie producentom trzody chlewnej pakietów bioasekuracyjnych. Ponadto, mając na uwadze istniejące od kilku lat formy sprzedaży bezpośredniej, przedstawiona została koncepcja rewitalizacji jednej z nieruchomości stanowiącej własność Województwa Łódzkiego, na której będzie prowadzona sprzedaż bezpośrednia produktów rolnych. Założeniem jest, aby miejsce to pełniło również funkcję edukacyjną, pogłębiając tym samym świadomość konsumencką.

Wypada życzyć Zarządowi Województwa Łódzkiego, aby całe to duże przedsięwzięcie zostało wykonane z sukcesem.

2. Świadczenia z KRUS.

Przedstawicielki KRUS w Brzezinach omówiły zasady podlegania ubezpieczeniu w KRUS z mocy ustawy i na wnioski i związane z tym rygory, różnice w tych ubezpieczeniach, odnosząc się do wielu istotnych aspektów (m.in. kontekst podjęcia działalności gospodarczej pozostając ubezpieczonym KRUS). Ponadto poruszona została bardzo aktualna problematyka związana ze świadczeniami z KRUS przysługującymi w związku z COVID-19 (świadczenie z tytułu odbytej kwarantanny, świadczenie z tytułu izolacji). Omówione zostały również zasady wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne oraz problematyka wypadków w rolnictwie.

3. Informacja z zakresu obowiązkowych ubezpieczeń w rolnictwie.

Warto zaznaczyć, że Izby Rolnicze w 2020 i 2021 roku apelowały do Rządu RP o zwiększenie środków budżetowych na dopłaty do ubezpieczenia upraw rolnych.

Wielu rolników nie mogło skorzystać z częściowej rekompensaty kosztów poniesionych na ubezpieczenie, z uwagi na wyczerpanie limitu środków Skarbu Państwa przeznaczonych na dotacje na ten cel. Również na wiosnę tego roku krajowe środki budżetowe, przeznaczone na dotacje do ubezpieczeń upraw, które wynosiły 400 mln zł, okazały się niewystarczające. Dopiero zwiększenie budżetu o kolejne 600 mln na jesieni, przyniosło większe zainteresowanie ubezpieczeniami wśród rolników. Na rok 2022 budżet krajowy przewiduje 1,42 mld zł na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych, co, miejmy nadzieję, spowoduje, że każdy zainteresowany rolnik będzie mógł ubezpieczyć swoje plantacje, które stanowią zarówno efekt ciężkiej pracy, jak również pochłaniania z roku na rok coraz większe nakłady finansowe.

Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUV” w Łodzi – Pani Anna Bieniawska zachęcała do wykupowania, w ramach polis obowiązkowego ubezpieczenia, wariantów z rozszerzoną odpowiedzialnością Ubezpieczyciela. Przede wszystkim zwróciła uwagę na finansowe korzyści takiego działania, w przypadku wystąpienia niekorzystnego zdarzenia.

Rok 2021, był kolejnym rokiem z gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi, dlatego Delegaci pytali o szczegóły dotyczące m.in. techniki szacowania strat na polach uprawnych przez ubezpieczalnie. Często zdarza się, że wartości szkód wskazywane przez rzeczoznawcę dokonującego oględzin na polu i osoby ostatecznie naliczające wysokość odszkodowania są rozbieżne. Podjęta została również dyskusja odnośnie wybranych aspektów ubezpieczenia sprzętu rolniczego.

Michał Owczarek

Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Łódź-Wschód

„Prowadzenia gospodarstwa ekologicznego w świetle obowiązujących przepisów”

15 grudnia 2021 roku Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Rawie Mazowieckiej zorganizowała szkolenie dla delegatów i rolników z powiatu rawskiego nt.: „Prowadzenia gospodarstwa ekologicznego w świetle obowiązujących przepisów”. Szkolenie poprowadził Pan Arkadiusz Kartus - właściciel sadu Eko-Marchaty, założyciel Stowarzyszenia Polskich Sadowników Ekologicznych pn. Polski EkoOwoc, Licencjonowany Doradca ProBiotechnologii.

Zorganizowane szkolenie było odpowiedzią na zwiększające się zainteresowanie konsumentów owocami z sadów prowadzonych metodami ekologicznymi. Dla wielu gospodarstw jest to szansa żeby zdecydować się na podjęcie produkcji sadowniczej. Z uwagi na szereg ograniczeń istniejących w prowadzeniu sadu ekologicznego bardzo ważna jest wiedza jak prawidłowo założyć sad. Rolnik powinien poznać podstawy, zaczynając od wyboru odpowiedniego stanowiska, odmian odpornych na choroby, po sposoby pielęgnacji. Taka wiedza ułatwi prowadzenie plantacji sadowniczej, co przełoży się na większą dostępność owoców na rynku lokalnym.

W szkoleniu udział wzięli zarówno rolnicy ekologiczni, rolnicy, którzy dopiero planują przedstawić swoje gospodarstwa na ekologiczne metody produkcji, rolnicy produkujący owoce tylko na swoje potrzeby bez użycia środków chemicznych. Prelegentem spotkania był praktyk, który od kilkunastu lat z powodzeniem prowadzi produkcję w systemie rolnictwa ekologicznego.

Pan Arkadiusz Kartus, oprócz tego, że prowadzi 15 hektarowy sad, jest Prezesem Stowarzyszenia Pol-

skich Sadowników Ekologicznych Polski EkoOwoc. Sadownicy, którzy się zrzeczyli w ramach Stowarzyszenia gospodarują na areale ponad 600 ha sadów i plantacji, pozyskując rocznie ok. 30 tys. ton ekologicznych owoców ziarnkowych, pestkowych i jagodowych, co stanowi ok 15-20% ekologicznej produkcji sadowniczej w Polsce. Stowarzyszenie Polskich Sadowników Ekologicznych POLSKI EKOOWOC powstało w sierpniu 2018r, w styczniu 2019r uzyskało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Członkami Założycielami jest 20 certyfikowanych sadowników ekologicznych z „polskiego zagłębia owocowego” – okolic Białej Rawskiej- Grójca – Warki.

Stowarzyszenie stawia sobie za cel rozwijanie ROLNICTWA REGENERACYJNEGO – przyjaznej dla środowiska, odtwarzającej bioróżnorodność metody upraw roślin, przywracającej im naturalny wigor i odporność. Roślin rodzących zdrowe, pełnowartościowe owoce z żywej gleby.

Z uwagi na trudną sytuację na rynku owoców ekologicznych jest to niezwykle cenna inicjatywa, która pozwala wierzyć, że wspólne działania mają sens i są niezwykle potrzebne.

Podczas szkolenia Pan Arkadiusz Kartus zwrócił szczególną uwagę na zakładanie, prowadzenie i pielęgnację sadu ekologicznego. Prelegent przypomniał, jak ważna jest troska o glebę, że jest to podstawowe narzędzie pracy każdego rolnika i sadownika. Podkreślił, że bez zdrowej gleby o bogatym życiu mikrobiologicznym trudno jest uzyskać zdrowy produkt. Przytoczył również badania, które pokazują wyraźnie, że ekologiczne owoce z żywej, żyznej gleby zawierają istotnie więcej suchej masy, mikro i makroelementów, polifenoli, kwasów fe-

nolowych, flawonoidów, antocyjanów, witaminy C i innych związków bioaktywnych w porównaniu do owoców konwencjonalnych.

Prelegent omówił też ochronę sadów ekologicznych przed chorobami, szkodnikami i chwastami. Wykładowca omówił zasadę i dobre praktyki związane z nawożeniem upraw sadowniczych. W rolnictwie ekologicznym również trzeba dbać o nawożenie upraw, z tym, że należy korzystać z nawozów i środków poprawiających właściwości gleby zakwalifikowanych do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Wykaz nawozów oraz produktów naturalnych innych niż nawozy i środków poprawiających właściwości gleby, które mogą być stosowane w rolnictwie ekologicznym można znaleźć na stronie Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Na przykładzie gospodarstwa zostały omówione dobre praktyki związane z walką z zachwaszczeniem upraw. Wykładowca sporo czasu poświęcił metodom ochrony plantacji przed chorobami i szkodnikami. W rolnictwie ekologicznym niezwykle ważna jest profilaktyka, która ma ogromne znaczenie w uzyskaniu zdrowych plonów.

Należy pamiętać, że ekologiczne sady oprócz bezpośrednich korzyści w postaci zdrowych i smacznych owoców są również wielką korzyścią dla środowiska. Jak wiadomo programy ochrony konwencjonalnych upraw sadowniczych są bardzo intensywne, wymagają stosowania wielu środków chemicznych, które stwarzają duże obciążenie dla gleby, wód gruntowych oraz powietrza. Promując ekologiczną produkcję sadowniczą wspieramy środowisko.

Małgorzata Rosa

Specjalista ds. obszarów wiejskich

Biuro Powiatowe IRWŁ w Rawie Mazowieckiej

O rolniczych sprawach w województwie łódzkim

20 grudnia 2021 roku odbyło się V w VI kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. W sali konferencyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi przy ulicy Beskidzkiej 124 spotkali się przewodniczący i delegaci z poszczególnych rad powiatowych, by rozmawiać o sytuacji w rolnictwie województwa łódzkiego.

Walne Zgromadzenie IRWŁ otworzył Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski, który przywitał członków Walnego Zgromadzenia, Zarząd IRWŁ: Wiceprezesa IRWŁ Andrzeja Komalę oraz Członków Zarządu: Ewę Bednarek, Adama Michasia, Jacka Ossowicza, a także zaproszonych gości. Na Walne Zgromadzenie IRWŁ przybyli: Krzysztof Cieciora – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Robert Nowak – Członek Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych, Cezary Grabarczyk – Poseł RP, Marcin Podgórski – Dyrektor Domu Łódzkiego w Brukseli, Andrzej Górczyński – Członek Zarządu Województwa Łódzkiego i Delegat IRWŁ, Tomasz Nowicki – Dyrektor KRUS OR w Łodzi, Włodzimierz Skorupski – Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Anna Bieniawska – Dyrektor Biura Regionalnego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” Oddział w Łodzi, Grzegorz Franczak – Zastępca Dyrektora ARiMR OR w Łodzi.

Jako pierwszy wystąpił Marcin Podgórski – Dyrektor Domu Łódzkiego w Brukseli. Dom Łódzki wspiera rolników w działaniach idących w kierunku udoskonalenia produkcji rolnej, szczególnie w małych gospodarstwach rolnych. Unia Europejska chce te działania dofinansować. Niezbędne jest tworzenie Konsorcjów, które pozwoliłyby na współpracę rolników z różnych krajów by wymieniać doświadczenia, poglądy i wdrażać programy. Dom Łódzki pilotowałby realizację programów, by stworzyć nowoczesne, innowacyjne rolnictwo. Zaproszeni do współpracy są rolnicy, którzy chcą skorzystać z dodatkowych środków na działalność rolniczą, poza środkami wynikającymi ze Wspólnej Polityki Rolnej.

Kolejnym zabierającym głos na Walnym Zgromadzeniu był Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztof Cieciora, który na wstępie podziękował za zaproszenie i podkreślił, że chce mieć kontakt z rolnikami, by słuchać rolników i czerpać z ich doświadczeń. Nowy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Henryk Kowalczyk został powołany do rangi Wicepremiera, co zwiększa jego wpływy w prowadzeniu resortu, zwłaszcza w obecnej trudnej sytuacji związanej z występowaniem wirusa ASF oraz ptasiej grypy. Rolnicy, u których w gospodarstwach wystąpiła wirus i utracili dochody, mają zapewnioną pomoc ze strony Skarbu Państwa. Będzie również pomoc na odbudowę stad, utrzymanie loch. Zmiany będą również dotyczyć systemu ubezpieczeń rolniczych, rekompensat

pensat w szkodach wyrządzonych przez zwierzę łowną i leśną, a także minimalizację szkód spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Ministerstwo stawia również na dofinansowanie małej retencji w celu efektywnej gospodarki wodami.

Holding spożywczy, o którym wcześniej informowało ministerstwo, będzie utworzony w celu kształtowania cen i interwencji na rynkach rolnych.

Ministerstwo planuje też wsparcie polskiego przemysłu przetwórczego, a także rozwój rynków i targowisk ułatwiających sprzedaż produktów rolnych bezpośrednio przez rolnika.

Po wystąpieniu Wiceministra Krzysztofa Cieciora, głos zabrał między innymi Krzysztof Nowak – Delegat z Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zduńskowolskiego, który poprosił, aby rząd RP interweniował w sprawie ASF, wysokich cen nawozów i innych środków do produkcji rolnej.

Prezes Bronisław Węglewski stwierdził, że w ostatnim półroczu na terenie województwa łódzkiego, ale także na terenie całego kraju, wystąpiły trudności z zakupem nawozów mineralnych, głównie azotowych i wieloskładnikowych, ale także nawozów z grupy fosforowych i potasowych. Prezes wnioskował, by tak jak w przypadku paliwa rolniczego, wprowadzić rekompensatę do zakupu nawozów mineralnych przynajmniej 500 zł pomocy do 1 ha. Odpowiadając na te wnioski Podsekretarz Stanu Krzysztof Cieciora – odpowiedział, że będzie udzielona pomoc poszkodowanym rolnikom. Prowadzone są również rozmowy z Grupą Azoty, które uruchomią sprzedaż nawozów bezpośrednio rolnikom.

Od marca zostanie także uruchomiony system wsparcia w celu podniesienia rentowności małych gospodarstw.

Kolejnym zabierającym głos był Poseł na Sejm RP – Cezary Grabarczyk, który podkreślił, że został wybrany z okręgu piotrkowskiego, gdzie rolnicy stanowią dużą grupę odwiedzających jego biuro poselskie, dlatego zna problemy wynikające z wystąpienia wirusa ASF, ptasiej grypy, wyższe cen nawozów mineralnych, paliwa rolniczego. Zaznaczył, że w woj. łódzkim 70 % powierzchni stanowią użytki rolne, dlatego jego ugrupowanie (Platforma Obywatelska) zaproponowało zwiększenie o 1 mld złotych dopłaty do sektora rolniczego, z czego 200 milionów na dopłaty do ubezpie-

czeń. W przygotowaniu znajduje się również projekt ustawy w sprawie pomocy dla rolników, jeśli chodzi o ceny nawozów mineralnych.

Andrzej Górczyński Członek Zarządu Województwa Łódzkiego, jednocześnie Delegat WZ IRWŁ, poinformował, że Sejmik Województwa Łódzkiego przyjął nową strategię dla rozwoju Województwa Łódzkiego. Urząd Marszałkowski ma świadomość, że każda gmina musi być jednakowo doceniana. Obecnie pracuje się nad nową uchwałą o podziale województwa na obwody łowieckie. Wszystkie obwody łowieckie powinny działać w granicach naszego województwa. Został również przyjęty program ochrony powietrza z którego będą finansowane działania dotyczące wymiany pieców. Z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich nie można bezpośrednio wspierać rolnictwa, jednak dla Rad Sołeckich przeznaczono 6 mln złotych, które będą wsparciem dla gospodarki wodno-ściekowej. Rusza również pilotaż odbudowy zbiorników wodnych, a program – Ogrody, mający na celu nowe nasadzenia drzew.

Warto zaznaczyć, że wszystkie gminy, które złożyły wnioski w sprawie budowy targowisk, zostały rozpatrzone pozytywnie. Kwota wsparcia to 3 mln złotych.

Andrzej Górczyński zapowiedział uruchomienie w centrum Łodzi, nowoczesnego miejsca sprzedaży produktów rolnych przez rolników. W zasobach Urzędu Marszałkowskiego znajdują się 2 hektarowa działka położona na ulicy Drewnowskiej, będzie to także zorganizowane miejsce dla edukacji dzieci i młodzieży szkolnej.

Włodzimierz Skorupski – Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii podkreślił w swoim wystąpieniu, że głównym i najważniejszym problemem działającej Inspekcji Weterynaryjnej, to likwidacja skutków ASF w trzodzie chlewnej i ptasiej grypy w hodowli drobiu. W całym kraju stwierdzono 123 ogniska ASF - na szczęście w województwie łódzkim tylko 3 - które spowodowały, że zgodnie z zobowiązującymi przepisami, procesowi utylizacji trzeba było poddać 6608 szt. trzody chlewnej. Na pytanie dot. szczepienia psów przeciw wściekliznie, Włodzimierz Skorupski zaznaczył, że to obowiązek właściciela psa, a weterynaria nie ma instrumentów wywierających wpływ na właścicieli zwierząt.

Wojewódzki Lekarz Weterynarii wyjaśnił również, że niedopuszczalne jest wystawianie świadectw pocho-

dzenia zwierząt poza gospodarstwem – szczególnie w obecnej sytuacji epidemiologicznej. Badanie zwierzęcia - wystawianie świadectwa zdrowia jest podstawową czynnością przy zwalczaniu wirusa ASF.

Tomasz Nowicki Dyrektor KRUS OR w Łodzi omówił sytuację związaną z ubezpieczeniem społecznym rolników i ich rodzin. Obecna liczba ubezpieczonych wynosi 89323 osoby, a wpływy z ubezpieczenia to kwota 119 mln zł. KRUS wypłacił także świadczenie 13 i 14 emerytury. W roku bieżącym odnotowano 924 wypadki przy pracy rolniczej - wzrost o 4,3 %. W zakresie działań prewencyjnych prowadzone są szkolenia bhp, konkursy plastyczne dzieci i młodzieży szkolnej, olimpiady o wiedzy bhp dla uczniów szkół rolniczych oraz akcje wymiany osłon wałów przegubowo-teleskopowych czy zakup tarcz ratowniczych dla OSP.

Grzegorz Franczak Zastępca Dyrektora ARiMR OR w Łodzi, zaznaczył, że w województwie łódzkim wpisanych do Krajowego rejestru ewidencji producentów jest 197043 podmiotów, co stanowi 8,48 % wszystkich podmiotów w Polsce. W kampanii w 2021 roku, wnioski o przyznanie płatności obszarowych do dnia 30.11.2021 wypłacono w 95 %. Rozpatrywane są wnioski rolników w ramach: wyrównania dochodów w strefach ASF, zwrotu kosztów na spełnienie wymogów bioasekuracji przed ASF, pomocy kłeskowej za szkody w 2020 roku, w związku z prowadzeniem działalności statutowej dla KGW czy dopłaty do materiału siewnego.

Realizowane są płatności w ramach premii dla młodych rolników, a także wsparcie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej czy restrukturyzację małych gospodarstw. Wypłacono również pomoc z tytułu tworzenia grup producentów i organizacji producentów, inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywności lasów.

Informacja z Działalności Zarządu IRWŁ znalazła się w materiałach, które Członkowie Walnego Zgromadzenia otrzymali wraz z zaproszeniem, a także dostępna jest na stronie internetowej www.izbarolnicza.lodz.pl.

Informacje z Działalności Krajowej Rady Izby Rolniczych przedstawił Robert Nowak - Członek Zarządu KRIR. Najważniejsze z zadań Zarządu to:

- stanowisko dotyczące wskazania Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi najistotniejszych bieżących problemów w rolnictwie.
- podjęcie działań w celu intensyfikacji działań dotyczących skutecznego zwalczania ASF na terenie Polski,
- wprowadzenie programów wsparcia rodzimej produkcji trzody chlewnej,
- kompleksowa nowelizacja ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, m.in. nabycia prawa do emerytury rolniczej bez konieczności zdania gospodarstw rolnego, łączenia KRUS z ZUS do praw emerytalnych,
- kompleksowa zmiana systemu ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich,
- stworzenie Systemu Ochrony Dochodów Rolniczych,
- opracowanie zmian w systemie funkcjonowania oddłużenia gospodarstw rolnych,
- zmiana systemu szacowania i wypłat odszkodowań za szkody łowieckie,
- zmiana systemu szacowania i zgłaszania strat kłeskowych w gospodarstwach rolnych,
- uwzględnienie przez Rząd RP rolników w Tarczy Antyinflacyjnej,
- zapewnienie zapisów w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla równego traktowania gospodarstw rolnych niezależnie od wielkości.

Podczas Obrad Walnego Zgromadzenia zostały wypracowane i przyjęte do realizacji wnioski:

Krzysztof Cieciora – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi

1. Podjąć działania mające na celu wprowadzenie obowiązku dla podmiotów skupowych kukurydzy na mokro do ustalenia jej wilgotności miernikami mierzącymi metodą mielenia i odparowywania. Ta sama partia kukurydzy miała w każdym punkcie skupu inną wilgotność, rozpiętość od 2-6% różnicy. Urządzenia pomiarowe powinny być pod nadzorem Urzędu Miar i Wag.

2. Podjąć działania mające na celu wydłużenie terminu stosowania nawozów naturalnych do 30 listopada, a docelowo doprowadzić do zniesienia terminów stosowania nawozów azotowych mineralnych oraz nawozów naturalnych płynnych i stałych stosowanych na gruntach ornych. Wielu rolników sygnalizuje nam, że w związku z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi nie ma możliwości zastosowania obornika w danym okresie, dlatego wnioskujemy o całkowite zniesienie terminów stosowania nawozów azotowych mineralnych oraz nawozów naturalnych płynnych stosowanych na gruntach ornych. Występujące w ostatnich latach globalne ocieplenie sprawia, że zastosowanie obornika w późniejszym czy wcześniejszym terminie nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. Rolnicy mają pełną świadomość, kiedy i w jakich warunkach stosować nawożenie i terminy ich stosowania powinny być uzależnione od panujących warunków atmosferycznych.

3. Podjąć działania, aby osoby decydujące się na zamieszkanie na wsi mieli świadomość, że godzą się na wszystkie uciążliwości wynikające z prowadzenia gospodarstwa rolnego (odory, głośnia praca maszyn rolniczych).

4. Podjąć działania w celu aby okresem referencyjnym dla rolników ubiegających się o dopłaty do utrzymania loch był stan średnioroczny loch w gospodarstwie, a nie okres od listopada do marca. Stan średnioroczny jest najbardziej adekwatnym i sprawiedliwym kryterium wsparcia dla producentów.

5. Podjąć działania mające na celu zwiększenie kwoty wsparcia dla grup producentów trzody chlewnej do 2 okresów funkcjonowania.

6. Podjąć działania mające na celu zapisanie ustawowo, by podmiot skupujący produkty rolne płacił rolnikowi co najmniej tyle za surowiec, ile wynosi koszt jego wyprodukowania. Często podmioty skupowe kupując produkty rolne, zaniżają ceny, a jednocześnie narzucają bardzo wysokie marże, np. skup jabłka 1 kg 0,60 zł, a w sklepie ok. 3,50 zł i wyżej.

7. Podjąć działania w sprawie ograniczenia stosowania osadów ściekowych na gruntach rolnych.

8. Podjąć działania mające na celu rozszerzenie pomocy dla producentów trzody chlewnej. Obecne przepisy stanowią, że pomoc wynosić będzie 1000 zł do każdego urodzonych 10 prosiąt i będzie wypłacana wyłącznie do 5000 prosiąt (czyli dla 500 loch) na wniosek producenta rolnego składanego do biura powiatowego ARiMR od 1 do 30 kwietnia 2022 r.

Pomoc otrzymają rolnicy utrzymujący lochy i produkujący prosięta:

- urodzone w gospodarstwie rolnym od 15 listopada 2021 r. do 31 marca 2022r.,
- których oznakowanie zostało lub zostanie zgłoszone do ARiMR do 15 kwietnia 2022 r. Pomoc będzie przysługiwać do stada zarejestrowanego na dzień 15 listopada 2021 r. Pomoc w obecnej postaci jest krzywdząca dla pozostałych producentów trzody chlewnej, którzy nie są objęci tym programem.

9. Podjąć działania w sprawie zniesienia terminu dostosowania wielkości miejsc do przechowywania nawozów stałych dla gospodarstw. 31 grudnia 2021 kończy się okres przejściowy na dostosowanie wielkości miejsc do przechowywania nawozów stałych dla gospodarstw utrzymujących więcej niż 210 DJP. Program azotanowy nakłada na gospodarstwa, które produkują bądź stosują stałe nawozy naturalne konieczność posiadania szczelnych płyt obornikowych. Budowle te powinny umożliwić przechowywanie nawozów stałych przez okres 5 miesięcy. Na spełnienie tego wymogu gospodarstwa utrzymujące zwierzęta w liczbie równej lub mniejszej 210 DJP mają czas do 31 grudnia 2024 roku. Ze względu na sytuacje atmosferyczne i ekonomiczne trzeba dać więcej czasu rolnikom na dostosowanie się do wymogów programu azotanowego.

10. Podjęcie działań mających na celu uszczelnienie systemu wypłat dopłat bezpośrednich, aby dopłaty trafiły do rolników, którzy praktycznie uprawiają ziemię i mają produkcję zwierzęcą.

11. Podjęcie działań mających na celu wsparcie bezpośrednio sadownictwa, tj. indywidualnego sadownika w związku z niskimi cenami produktów wynikającymi z sytuacji geopolitycznej, a nie tworzenie do tego celu nowych firm niemających nic wspólnego z sadownictwem.

12. Podjąć działania mające na celu prowadzenie w mediach społecznościowych (na serwisie Facebook) profilu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Plonowanie grochu siewnego w doświadczeniach PDO

Uprawa grochu siewnego w Polsce ma długą tradycję. O przydatności grochu w żywieniu zwierząt powinna świadczyć wysoka zawartość białka oraz aminokwasów, wysoka strawność składników pokarmowych, w tym białka i energii, niski poziom substancji antyodżywczych. Nasiona grochu zawierają ok. 21-22% białka ogólnego. Gatunek ten, zaliczany jest do ważniejszych roślin dostarczających białka paszowego. Groch siewny odgrywa również ważną rolę w płodźmianie, przerywając częste następstwo zbóż po sobie i gwarantując wysokie plonowanie rośliny następczej. W Polsce bardzo popularnym sposobem uprawy są mieszanki zbóż jarych z roślinami strączkowymi zwłaszcza grochem, to dobra praktyka rolnicza, zwłaszcza w ekologicznym i integrowanym systemie produk-

cji. Odmiany wchodzące w skład mieszanki powinien cechować zbliżony termin dojrzewania i mała podatność na wyleganie.

W 2021 roku w doświadczeniach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego badano 20 odmian grochu siewnego, w tym 16 odmian ogólnoużytkowych i 4 odmiany pastewne. Badania w rejonie prowadzone były w SDOO w Sulejowie (łódzkie), w ZDOO w Kawęczynie (mazowieckie) i w ZDOO w Kochcicach (śląsk). Najlepiej plonującą odmianą w województwie łódzkim okazała się odmiana pastewna Mefisto (42,9 dt/ha) oraz odmiana ogólnoużytkowa Batuta (42,3 dt/ha). Dobrze plonowały również odmiany Olimp, Kazek, Grot, Astronaute oraz Nemo na poziomie 39,5 dt/ha.

Odmiany o większych wymaganiach glebowych, przeznaczone do uprawy na nasiona jadalne lub paszowe to odmiany ogólnoużytkowe, a pastewne to odmiany o mniejszych wymaganiach glebowych. Wszystkie odmiany w grupie o wyższych wymaganiach to formy wąsolistne, które tworzą zwarty łan, co zmniejsza ich podatność na wyleganie, chociaż występują pod tym względem różnice w obrębie odmian tego morfotypu. Również architektura łanu form wąsolistnych grochu zapewnia lepsze przewietrzanie, a to z kolei wpływa na zdrowotność roślin.

Analiza wyników dla odmian rejestrowanych w ostatnich latach potwierdza postęp hodowlany w grochu, wyrażający się wzrostem potencjału plonowania.

Nowości odmianowe

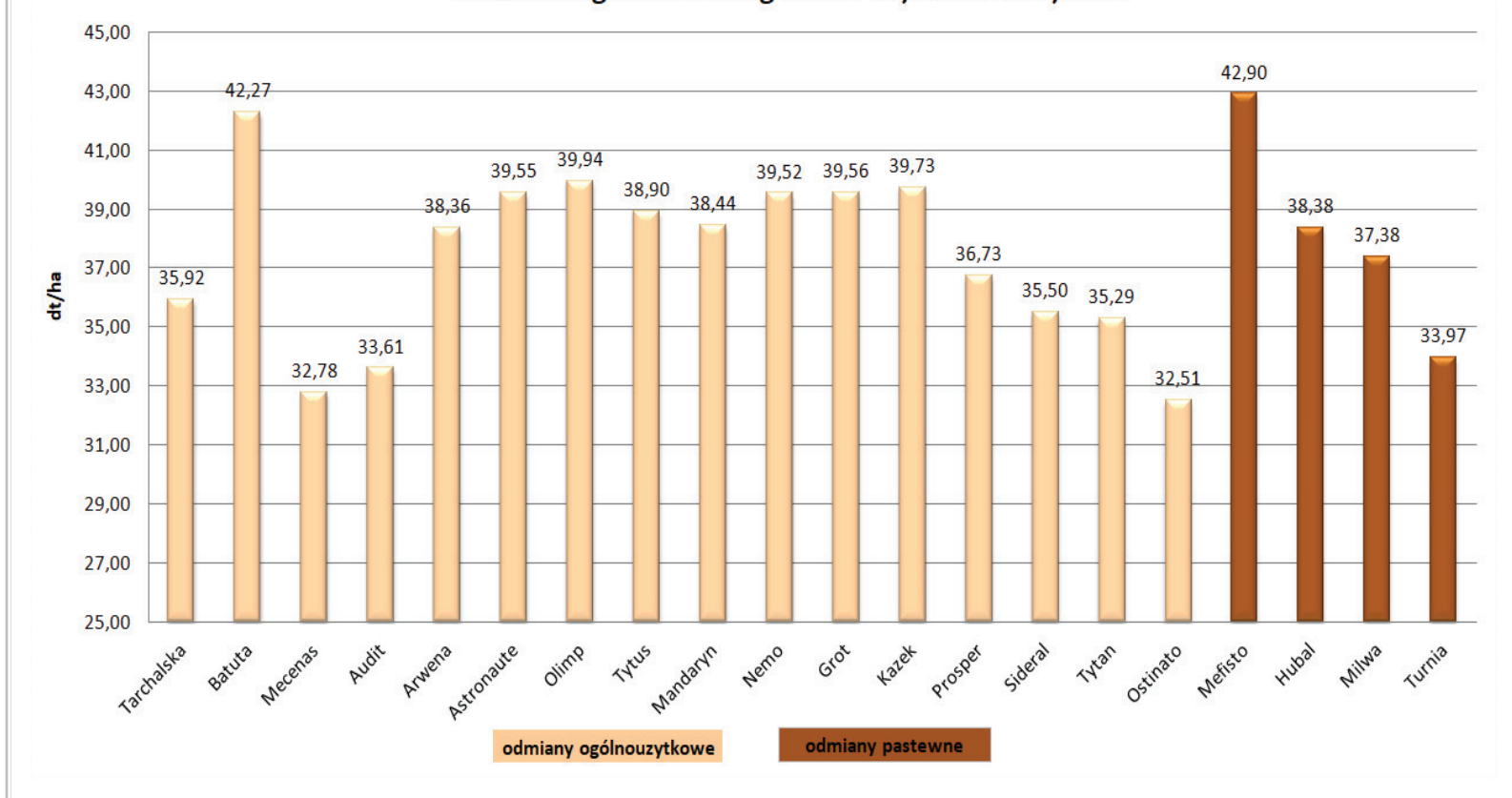
Charakterystyka odmian grochu siewnego wpisanych do Krajowego rejestru w latach 2020 - 2021:

Achillea - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży, plon białka średni. Termin kwitnienia i dojrzewania oraz okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania bardzo dobra. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia dość duża, przed zbiorem średnia. Odporność na zgorzelową plamistość i mączniaka rzekomego – średnia, na fuzaryjne wędnięcie i mączniaka prawdziwego – mniejsza od średniej. Nasiona żółte, masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość mała, włókna surowego średnia. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) powyżej średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Grot - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion średni do dużego, plon białka średni. Termin

Plonowanie grochu siewnego 2021 r. - rejon centralnej Polski

kwitnienia wczesny, termin dojrzewania średni, okres kwitnienia dość długi. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia dość mała, przed zbiorem mała. Odporność na zgorzelową plamistość, mączniaka prawdziwego i mączniaka rzekomego – średnia, na fuzaryjne więdnienie – mniejsza od średniej. Nasiona żółte, masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) nieco poniżej średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Kazek - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży, plon białka dość duży. Termin kwitnienia i dojrzewania oraz okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania średnia. Rośliny dość wysokie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia oraz przed zbiorem mała do średniej. Odporność na fuzaryjne więdnienie, mączniaka prawdziwego i mączniaka rzekomego – większa od średniej, na zgorzelową plamistość – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach dość mała. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) poniżej średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Prosper - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion duży, plon białka dość duży. Termin kwitnienia i dojrzewania oraz okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania bardzo dobra. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia dość duża, przed zbiorem średnia. Odporność na fuzaryjne więdnienie, zgorzelową plamistość, mączniaka prawdziwego oraz mączniaka rzekomego – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość mała, włókna surowego średnia. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) powyżej

średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Sideral - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o białych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion średni do dużego, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania średni, okres kwitnienia dość krótki. Równomierność dojrzewania dość mała. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia średnia, przed zbiorem dość duża. Odporność na fuzaryjne więdnienie, zgorzelową plamistość oraz mączniaka rzekomego – średnia, na mączniaka prawdziwego – mała. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego mała. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Tytan - Odmiana ogólnoużytkowa wąsolistna, o bia-

łych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę i konsumpcję. Plon nasion i plon białka średni. Termin kwitnienia i dojrzewania oraz okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dość mała. Rośliny dość niskie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia oraz przed zbiorem mała. Odporność na fuzaryjne więdnienie, mączniaka prawdziwego i zgorzelową plamistość – średnia, na mączniaka rzekomego – dość mała. Nasiona żółte, masa 1000 nasion duża do bardzo dużej. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) poniżej średniej. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².

Izabela Wójtowicz-Olczyk
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

Masz dziecko w wieku 5 – 11 lat? Zaszczep je i chroń przed Covid-19!

Badania potwierdziły, że szczepionki dla dzieci w wieku od 5 do 11 lat są bezpieczne i skuteczne. Każde szczepienie to wyraz troski o bezpieczeństwo swojego dziecka, swoich bliskich i innych. To krok w stronę zwalczania pandemii i powrotu do normalnego życia, lekcji w szkole i spędzania czasu tak jak lubimy. Pamiętaj! Dzieci, również mogą przechorować koronawirusa w sposób ciężki. Od 16 grudnia zaczną się szczepienia przeciw COVID-19 dzieci w wieku od 5 do 11 lat. Dzieci otrzymają szczepionkę firmy Pfizer.

Dlaczego warto szczepić dzieci?

Szczepienia są skutecznym sposobem walki z pandemią COVID-19. Chociaż dzieci chorują na COVID-19 rzadziej niż dorośli, a przebieg choroby jest u nich łagodniejszy, należy pamiętać, że choroba ta u wszystkich dzieci, niezależnie od wieku, nadal może przebiegać ciężko, wiązać się z koniecznością leczenia w szpitalu, potrzebą zastosowania respiratora i powikłaniami (w tym PIMS, czyli pediatryczny wieloukładowy zespół zapalny związany z zakażeniem SARS-CoV-2). To właśnie dzieci i młodzież uczestniczą w transmisji wirusa (tzn. mogą przenosić zakażenie na inne osoby), dlatego uodpornienie tej grupy przeciwko COVID-19 jest tak ważne dla ograniczenia szerzenia się koronawirusa. Szczepiąc najmłodszych, dbamy o bezpieczeństwo starszych i osób, które zmagają się z chorobami przewlekłymi.

Nasze dzieci mogą uczyć się w szkole, mieć żywy kontakt z nauczycielami i rówieśnikami – właśnie dzięki. Zaszczepiony uczeń lub przedszkolak nie trafia na 10-dniową kwarantannę, kiedy w klasie lub

w grupie rówieśnik zachoruje na COVID-19.

Artur Olsiński Dyrektor Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Artur Olsiński Dyrektor Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia apeluje: *Proszę, żeby zaszczepili Państwo swoje dzieci i wnuki, i ochronili je przed ciężkim przebiegiem COVID-19 i powikłaniami.*

Szczepienie to szansa na dzieciństwo bez kwarantanny, izolacji czy szpitalnego łóżka. Lekarze i naukowcy są zgodni: szczepienia dzieci są bezpieczne i skuteczne.

Tobiasz Bocheński Wojewoda Łódzki

W ostatnim czasie na terenie naszego województwa odnotowujemy stale rosnącą liczbę zakażeń koronawirusem, a w ślad za tym coraz więcej pacjentów z COVID-19 trafia do szpitali. Niestety ciężki przebieg lub powikłania po zakażeniu nie omijają również naszych najmłodszych.

Szczepienia dzieci to kolejny, ważny etap walki z pandemią. Pamiętajmy, że szczepienia są bezpieczne i skuteczne. Zaufajmy specjalistom. Niech będzie to wyraz naszej troski i odpowiedzialności.

Pamiętajmy, że jedyna segregacja sanitarna, jaka w tej chwili ma miejsce, to ta, którą wprowadza wirus. On dzieli ludzi na tych, którzy żyją i tych, którzy zmarli z powodu epidemii.

Szczepionki dla dzieci – bezpieczne i skuteczne

Badania pokazują, że szczepionki są skuteczne i bezpieczne. Na 1,6 mln zaszczepionych dzieci jedynie 320 z nich doświadczyło łagodnych odczynów niepożądanych. To mniej dzieci niż trafiło z powodu COVID-19 do szpitala w ciągu pierwszych dwóch tygodni listopada. W tym okresie z ciężkim przebiegiem choroby wywołanej koronawirusem przyjęto blisko 500 dzieci na szpitalne oddziały.

Jak dziecko można zarejestrować na szczepienie:

- kontaktując się z wybranym punktem szczepień – koniecznie zaznaczyć, że chodzi o **szczepienie dziecka 5 – 11 lat**
- dzwoniąc na bezpłatną infolinię Narodowego Programu Szczepień: **989**
- poprzez e-rejestrację dostępną na stronie głównej **pacjent.gov.pl**.

Wpisz numer PESEL i nazwisko twojego dziecka, podaj numer telefonu, na który odbierzesz potwierdzenie, i wybierz termin szczepienia.

Pandemia COVID-19 trwa już drugi rok. Wirus ulega ciągle zmianom w zakresie swojej budowy, zaraźliwości oraz wywoływanych objawów chorobowych. Widzimy to dobrze w oddziałach pediatrycznych: w poprzednich falach epidemicznych liczba hospitalizowanych z powodu zakażenia COVID-19 dzieci była niewielka. Sytuacja uległa zmianie jesienią br. Od początku listopada do 13 grudnia 2021 (przez 43 dni) w Klinice Chorób Zakaźnych dla Dzieci hospitalizowanych było 180 małych pacjentów z objawami zakażenia COVID-19: gorączką, kaszlem, dusznością. W kilku przypadkach z powodu niedotlenienia dzieci te wymagały przesłania do Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej. Chorują zwykle jednocześnie dzieci i ich rodzice, najczęściej są to rodziny nieszczepione – podkreśla prof. dr hab. n. med. Ewa Majda Stanisławska Kierownik Oddziału Chorób Zakaźnych Tropikalnych i Pasożytniczych dla Dzieci, Kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych Dzieci.

Szczepienia są jedyną skuteczną i bezpieczną metodą zapobiegania chorobie. Jako lekarz pediatra apeluję gorąco do rodziców o szczepienie dzieci przeciwko COVID-19, zwłaszcza, że przed nami są Święta Bożego Narodzenia – czas spotkań rodzinnych. Chciałabym życzyć i Państwu, i mojemu zespołowi lekarzy i pielęgniarek zdrowych, spokojnych i bezpiecznych Świąt.

Szybka e-rejestracja na szczepienie

Przed szczepieniem wypełnij za dziecko kwestionariusz wstępnego wywiadu przesiewowego. To kilka pytań o samopoczucie dziecka, reakcje alergiczne i kontakt z osobą chorą na COVID-19. Kwestionariusz będzie dla lekarza podstawą decyzji, czy dziecko może być zaszczepione danego dnia.

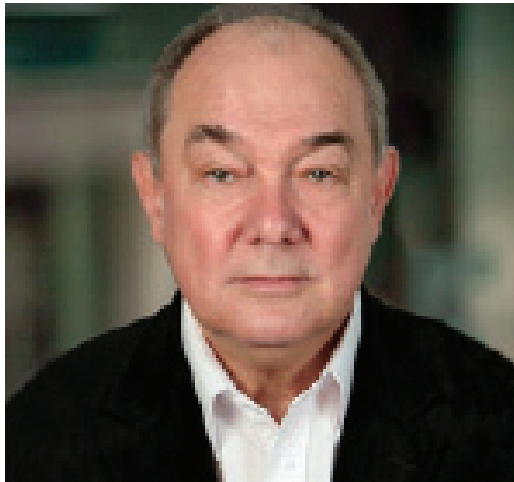
Dawka pediatryczna szczepionki

Dawki szczepionki zostały dostosowane do wieku dziecka. Dziecko zostanie zaszczepione dawką pediatryczną szczepionki PFIZER, czyli 10 mikrogramami. Do szczepienia dziecko zakwalifikuje lekarz. Jeśli masz wątpliwości i pytania związane ze szczepieniem – omów je z lekarzem.

Szczepionka firmy Pfizer jest dwudawkowa. Dlatego punkt szczepień umówi Twoje dziecko od razu na drugą dawkę po minimum 21 dniach. Ważne jest podanie dwóch dawek szczepionki, bez nieuzasadnionego wydłużania odstępów pomiędzy dawkami.

Prof. Krzysztof Zeman, Kierownik Kliniki Pediatrii, Immunologii i Nefrologii ICZMP

Dlaczego uważam, że należy szczepić dzieci przeciwko COVID-19? Bo widzę, jak ciężko przechodzą tę chorobę i z jak poważnymi powikłaniami się zmagają. W mojej Klinice leczyliśmy już ponad 50 dzieci z PIMS i niektóre były na granicy życia i śmierci. Na szczęście wszystkie udało się nam uratować. Ale nawet dzieci umierają na COVID. W całej Polsce w grupie 12-18 lat zmarło kilkanaście dzieci i wszystkie były nieszczepione.

Pamiętaj, że po szczepieniu każda osoba, pełnoletnia czy nie, zostaje przez kwadrans w punkcie szczepień.

Unijny Certyfikat COVID (UCC) Twojego dziecka stanie się ważny 14 dni po pełnym zaszczepieniu. Certyfikat jest dostępny tylko na Internetowym Koncju Pacjenta i w aplikacji mojejKP.

Kiedy dziecko ma zaburzenia odporności

Dzieci z ciężkimi zaburzeniami odporności otrzymają trzy dawki szczepienia: drugą po co najmniej 21 dniach od pierwszej i trzecią (uzupełniającą) po co najmniej 28 dniach po drugiej.

Trzydawkowy schemat szczepienia zalecany jest u dzieci z ciężkimi zaburzeniami odporności:

- w trakcie leczenia przeciwnowotworowego
- w trakcie leczenia immunosupresyjnego z różnych przyczyn
- po przeszczepach narządów litych, przyjmujące leki immunosupresyjne lub terapie biologiczne,
- po przeszczepie komórek macierzystych w ciągu ostatnich 2 lat
- z umiarkowanymi lub ciężkimi zespołami pierwotnych niedoborów odporności

- zakażonych HIV
- leczonych dużymi dawkami kortykosteroidów lub innych leków biologicznych, które mogą hamować odpowiedź immunologiczną
- dializowanych z powodu niewydolności nerek.

11-latek czy już 12-latek?

Jeżeli pomiędzy podaniem pierwszej i drugiej dawki dziecko kończy 12 lat, należy podać szczepionkę w dawce i składzie zgodnym z jego wiekiem w dniu szczepienia w schemacie: pierwszą dawkę szczepionki dopuszczoną do stosowania u osób w wieku 5-11 lat (dawka 0,2 ml zawierająca 10 µg) oraz jako drugą dawkę szczepionkę dopuszczoną do stosowania u osób w wieku 12 lat i starszych (dawka 0,3 ml zawierająca 30 µg).

Szczepionki przeciw COVID-19 w grupie dzieci 5-11 lat mogą być podawane w dowolnym czasie przed podaniem lub po podaniu, albo jednocześnie (tylko w różne okolice ciała) z innymi szczepionkami w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Szczepienia nastolatków 12+

Od 7 czerwca 2021 r. rodzice mogą zapisywać na szczepienia przeciw COVID-19 dzieci w wieku 12-15 lat. E-skierowanie jest na Internetowym Koncju Pacjenta dziecka, które jest przypisane do rodzica.

W Łodzi dotąd zaszczepiło się 33% nastolatków od 12 do 19 r.ż. To wciąż za mało. Przed szczepieniem, tak jak w przypadku młodszych dzieci trzeba wypełnić kwestionariusz wstępnego wywiadu przesiewowego. Pracownik medyczny na jego podstawie i po kwalifikacji dziecka zdecyduje, czy nastolatek może być zaszczepiony tego dnia.

Kwestionariusz musi podpisać rodzic lub opiekun. Jeśli nastolatek nie przyniesie na zabieg podpisanego kwestionariusza, jego opiekun prawny musi z nim przyjść.

Jeśli ktoś nie będzie miał wydrukowanego kwestionariusza ze sobą, to otrzyma go do wypełnienia w punkcie szczepień.

Nastolatki mogą zostać zaszczepione:

- szczepionką Comirnaty firmy Pfizer przy zachowaniu odstępu 21 dni między dawkami
 - szczepionką Spikevax Moderny, przy zachowaniu odstępu 28 dni między dawkami.
- Osobom poniżej 18 lat nie podaje się dawki przypominającej.

O kwalifikacji do szczepienia dzieci 5-11 lat i 12-15 lat decyduje lekarz.

Źródło: NFZ

CO 3. UCZEŃ CIERPI Z POWODU IZOLACJI

ŹRÓDŁO: CBOS

XIII Konkurs wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie dla uczniów kształcących się w zawodach rolniczych w szkołach województwa łódzkiego

Za nami XIII edycja konkursu wiedzy o bezpieczeństwie pracy w rolnictwie dla uczniów kształcących się w zawodach rolniczych w szkołach województwa łódzkiego. Niezmiennie od pierwszej edycji w 2009 roku, głównymi organizatorami konkursu i fundatorami nagród są: Oddział Regionalny KRUS w Łodzi, Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi. Od kilku lat wśród organizatorów jest również Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi oraz instytucje wchodzące w skład wojewódzkiej komisji ds. BHP w rolnictwie indywidualnym: Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi, Łódzki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. Patronat medialny objęły miesięczniki: RADA i W NOWEJ ROLI.

Od początku istnienia, organizatorzy postawili przed sobą sześć podstawowych celów, które pełni konkurs:

- podniesienie poziomu wiedzy i stopnia wrażliwości młodzieży na zagrożenia wypadkowe występujące w rodzinnych gospodarstwach rolnych;
- kształtowanie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie;
- szerzenie idei bezpiecznej pracy wśród młodych rolników;
- rozwijanie zainteresowań uczniów;
- promowanie najlepszych uczniów oraz szkół rolniczych w środowisku oświatowym i społeczności lokalnej;
- promowanie szkół podejmujących działania w zakresie propagowania wiedzy o bhp.

W tym roku, po raz drugi z rzędu ze względu na sytuację sanitarno - epidemiologiczną konkurs został przeprowadzony w innej formule. Z uwagi na bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i przedstawicieli organizatorów, zaproponowaliśmy przeprowadzenie konkursu w jednym etapie - szkolnym.

Chęć przeprowadzenia konkursu wyraziło 16 szkół ponadpodstawowych o profilu rolniczym. W zależności od liczby uczestników przewidziano nagrodzenie następującej liczby laureatów:

- do 10 uczniów: nagroda dla jednego laureata;
- 11-20 uczniów: nagrody dla dwóch laureatów;
- powyżej 20 uczniów: nagrody dla trzech laureatów.

Za przebieg konkursów w każdej ze szkół odpowiadały komisje konkursowe powołane przez dyrekcje placówek. W konkursie wzięło udział łącznie 448 uczniów z 16 szkół o profilu rolniczym. Dla laureatów przewidziano atrakcyjne nagrody, ufundowane przez współorganizatorów:

- dla laureatów I miejsca:
 - wideorejestratory samochodowe od: Oddziału Regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Łodzi (szkoły w Dobrychszycach, Głuchowie, Lututowie, Poddębicach, Szydłowie), Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi (szkoły w Bujnach, Czarnocinie i Sędziejowicach), Biura Regionalnego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi (szkoły w Mieczysławowie, Piątku i Wojsławicach);
 - słuchawki Airpod od Łódzkiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (szkoły w Łodzi, Widzewie, Łowiczu i Zduńskiej Dąbrowie);
 - zestaw sprzętu audio od Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach (szkoła w Bratoszowicach).
- dla laureatów II miejsca:

- smartwatche od Oddziału Regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Łodzi;
 - dla laureatów III miejsca:
 - opaski MI Smartband 5 od Okręgowego Inspektoratu Pracy w Łodzi;
 - zestawy promocyjne dla laureatów ufundowało Biuro Regionalne Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi.
- Nagrody dla laureatów zostały dostarczone do szkół do końca grudnia 2021 roku.

Przemysław Kraska
Oddział Regionalny KRUS w Łodzi

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
Biuro Regionalne w Łodzi informuje, że z dniem 01.02.2022 roku ulega zmianie lokalizacja Biura. Nowy adres naszej placówki to:
Biuro Regionalne Łódź
ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź
telefon: (42) 640-68-53

Wykaz szkół i wykaz laureatów tegorocznej edycji:

Lp.	Szkoła	Data etapu szkolnego	Liczba uczniów, biorących udział w konkursie	Liczba nagrodzonych uczniów	Dane laureatów
1.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrychszycach	27.10.2021	34	3	1. Sebastian Matyjak 2. Paweł Buresz 3. Jakub Oleszczyk
2.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Czarnocinie	29.10.2021	29	3	1. Michał Glonek 2. Mikołaj Pielesiak 3. Jakub Wojna
3.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wojsławicach	02.11.2021	27	3	1. Tomasz Zimka 2. Michał Musiał 3. Marcin Tymieniecki
4.	Zespół Szkół w Głuchowie	04.11.2021	47	3	1. Konrad Nowak 2. Piotr Zieliński 3. Jakub Krajewski
5.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Widzewie	04.11.2021	29	3	1. Maciej Ludwisiak 2. Marcel Tomaszewski 3. Arkadiusz Urbański
6.	Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Piątku	29.10.2021	41	3	1. Mateusz Skowron 2. Szymon Szydłowski 3. Igor Mierzejewski
7.	Zespół Szkół nr 1 w Bratoszowicach	29.10.2021	19	2	1. Jakub Szychowski 2. Krzysztof Lisiewski
8.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Zduńskiej Dąbrowie	03.11.2021	43	3	1. Amelia Wiechno 2. Mariusz Górski 3. Arkadiusz Jarecki
9.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 CKZ w Łowiczu	26.10.2021	30	3	1. Jakub Brzozowski 2. Bartosz Krysztofczyk 3. Michał Wosik
10.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieczysławowie	17.11.2021	30	3	1. Kacper Kowalczyk 2. Dominik Dudkiewicz 3. Rafał Koczarski
11.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie	05.11.2021	18	2	1. Łukasz Fajga 2. Jarosław Janas
12.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Zawodowego w Bujnach	04.11.2021	15	2	1. Przemysław Michalak 2. Kacper Lenart
13.	Zespół Szkół Rzemiosła w Łodzi	28.10.2021	44	3	1. Katarzyna Stasiak 2. Karolina Klemkowska 3. Krzysztof Rykowski
14.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych CKU w Szydłowie	27.10.2021	11	2	1. Bartosz Okruszek 2. Igor Klimczak
15.	Zespół Szkół Rolniczych w Sędziejowicach	04.11.2021	27	3	1. Jakub Jachacz 2. Oliwia Ciapa 3. Martyna Kłos
16.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Poddębicach	02.11.2021	4	1	1. Bartłomiej Florczak
Łączna liczba uczestników			448	42	

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Naturalne antydepresanty

W okresie jesienno-zimowym obserwujemy dużo krótsze dni i doskwiera nam brak słońca, co na wielu z nas może działać przynębiająco. Warto wtedy sięgać po produkty żywnościowe, które mogą nam poprawić humor. Często nazywane są one naturalnymi antydepresantami. W dzisiejszym artykule przedstawiamy listę związków i produktów, które warto włączyć do swojej diety i nie dać się jesiennej chandrze.

Czym poprawiać sobie humor?

Magnez

To jeden z pierwiastków niezbędnych do dobrego samopoczucia. Pozwala on także uniknąć bezsenności. Magnez zapewnia prawidłowe przewodzenie impulsów nerwowych i działa równoważąco na psychikę. Gdy brakuje go w naszym organizmie, mamy nie tylko gorszy nastrój, ale też łatwiej się przeziębiamy. Skarbnicą magnezu jest oczywiście **gorzka czekolada**. Czekolada podnosi poziom serotoniny w mózgu, pobudzając organizm. Dodatkowo, najnowsze badania dowodzą, że czekolada o wysokiej zawartości kakao zawiera fenyletyloaminę, która stymuluje układ nerwowy, pobudza wydzielanie hormonów szczęścia (endorfin) oraz wzmacnia działanie dopaminy odpowiedzialnej za odczuwanie przyjemności. Ważne jednak, aby w składzie czekolady kakao było na pierwszym miejscu. Najwięcej wartościowych składników odżywczych zawierają beztłuszczowe składniki ziarna kakaowego. Znajdziemy w nich cenne polifenole (przeciwutleniacze), alkaloidy (np. kofeina) i składniki mineralne (żelazo, magnez, sód i potas).

Kwasy tłuszczowe omega-3

Udowodniono, że kwasy tłuszczowe z rodziny omega-3 wpływają pozytywnie na produkcję dopaminy, serotoniny i endorfin. Ich regularna podaż wiązała się ze zmniejszeniem poziomu stresu, działaniem relaksującym na organizm człowieka oraz ogólną poprawą samopoczucia. W związku z tym, warto do diety włączyć pokarmy w niej bogate, takie jak **tłuste ryby, siemię lniane, olej lniany czy orzechy**. Orzechy dostarczają cennych nienasyconych kwasów tłuszczowych, białka oraz błonnika. Są surowcem wysokokalorycznym, ale nie są to puste kalorie. Kwasy tłuszczowe zawarte w orzechach posiadają szereg właściwości prozdrowotnych. W związku z tym zaleca się, aby każdego dnia spożywać garść orzechów. Najlepiej sięgać po ich różne rodzaje – każdy z nich charakteryzuje się nieco odmiennym składem kwasów tłuszczowych. Największą zawartością tłuszczu charakteryzują się orzechy makadamia, w których tłuszcz stanowi aż 90%

składu. Najmniej tłuszczu mają nerkowce oraz pistacje – około 75%. Wysoka zawartość tłuszczu, a tym samym kalorii, nie jest powodem do unikania orzechów. Lepiej jednak wystrzegać się orzechów solonych, smakowych lub miodowych, które zawierają dodatkowe sól i cukier. Orzechy bez dodatków nie muszą być nudne: wystarczy podsmażać je na suchej patelni bez oleju lub opiec w piekarniku, co nada im bardziej wyrazisty smak – szczególnie w przypadku migdałów, orzechów laskowych i orzechów pekan. Można je spożywać również w postaci masła orzechowego, należy jednak zwrócić uwagę, aby było pozbawione dodatków cukru i oleju palmowego.

Natomiast, mięso ryb charakteryzuje się wysoką zawartością nienasyconych kwasów tłuszczowych, w szczególności kwasów tłuszczowych omega-3, których niedobór prowadzi do zaburzeń w budowie i funkcjonowaniu systemu nerwowego. Wśród wielu innych ważnych składników odżywczych, których źródłem jest mięso ryb, należy podkreślić wysoką zawartość jodu oraz witaminy D w gatunkach ryb morskich. Ryby morskie są bardziej tłuste, a co za tym idzie bogatsze w cenne kwasy tłuszczowe omega-3. Tłuste ryby słodkowodne także je zawierają, jednak w mniejszych ilościach. Z tego względu powinniśmy wybierać głównie ryby morskie – makrele, łososie, sardynki, szproty czy śledzie. Z ryb słodkowodnych warto spożywać pstrąga lub szczupaka, które charakteryzują się wysoką zawartością białka. Zawartość kwasów tłuszczowych nienasyconych zależy jest również od sposobu przetworzenia mięsa ryby. Usunięcie części wody w procesie solenia (śledź) lub wędzenia (makrela) zwiększa koncentrację tłuszczu, w tym nienasyconych kwasów tłuszczowych. W procesie konserwowania, np. tuńczyka w oleju w puszcze, następują jednak znaczne straty tych cennych składników odżywczych.

Witamina D

Organizm ludzki syntetyzuje witaminę D pod wpływem działania promieni słonecznych, o co trudno jest zimą. Jej niedobór istotnie wpływa na pogorszenie nastroju. Do-

wody naukowe dotyczące wpływu poziomu witaminy D na nastrój zostały obszernie udokumentowane i potwierdzone. Witamina D to nieodłączny element walki z depresją i zaburzeniami nastroju. Najlepsze źródło witaminy D to **tłuste ryby morskie, takie jak śledź, makrela i łosoś, a także nabiał w szczególności sery żółte i masło oraz żółtko jaj**. W okresie jesienno-zimowym warto oznaczyć poziom witaminy D we krwi i ewentualnie do diety włączyć suplementację. Utrzymanie optymalnego poziomu witaminy D poprzez ekspozycję na słońce, dietę i suplementację jest prostym i skutecznym sposobem zapobiegania występowania przynębienia, smutku i stanów lękowych.

Naturalne barwniki roślinne

Znane przysłowie mówi, że je się oczami. To prawda: nie tylko smak i zapach decydują o atrakcyjności jedzenia, równie ważny jest jego wygląd, a w szczególności barwa, która może pozytywnie wpływać na nasz nastrój. Zdecydowanie czujemy się lepiej spożywając kolorowy posiłek. Warto również pamiętać, że niektóre naturalne barwniki są źródłem cennych składników żywieniowych. Związki chemiczne, które decydują o kolorze rośliny, mają niekiedy bowiem właściwości prozdrowotne. Sałata, tak jak wszystkie rośliny zielone, swój kolor zawdzięcza zawartemu w liściach chlorofilowi. Marchewka, papryka i pomidory zawierają karotenoidy, które odpowiedzialne są za ich pomarańczowo-czerwoną barwę. Jabłko zaś swój rumieniec zawdzięcza antocyjanom. Wszystkie te związki wykazują potwierdzone działanie przeciwutleniające, czyli pomagają walczyć nam z nadmiarem wolnych rodników powstałych na skutek działania stresu oksydacyjnego.

Żywność jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka. W sposób bezpośredni wpływa na stan zdrowia, prawidłowe funkcjonowanie organizmu, a także na nasz nastrój. Wyniki badań dowodzą jednoznacznie, że spożywanie wybranych pokarmów może obniżyć stres i poziom negatywnych emocji.

Źródło: www.akademiodobregosmaku.sggw.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

Z miłości do zwierząt i kozich serów – GROSER w Grodzisku

GROSER to wspólne dzieło pasjonatki zdrowego żywienia i hobbisty hodowli kóz oraz rolnictwa integrowanego. Gospodarstwo rolne w Grodzisku w dolinie rzeki Ner, prowadzone przez pełne pasji i entuzjazmu małżeństwo, Państwo Monikę i Waldemara Lasoń, którzy przestrzegają ideologii slow food i powrotu do naturalnych sposobów przetwórstwa mleka. 70 hektarowe gospodarstwo specjalizuje się w hodowli kóz rasowych: alpejskiej i saaneńskiej.

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego miała przyjemność zgłosić panią Monikę Lasoń do ogólnopolskiego konkursu III edycji pn. „Rolniczki motorem innowacji gospodarstw rolnych w Polsce”, który jest organizowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych. Pani Monika Lasoń została laureatką II miejsca. Gratulujemy!

Lucerniane łąki

Sposób na zaznajomienie się z niezakłóconą, naturalną przyrodą to właśnie gospodarstwo GROSER. Slow life, czyli wolność życia. Kozy mają możliwość wyjść i zasmakować słońca.

- Od kwietnia do listopada, przy sprzyjającej pogodzie, jest możliwość zwiedzania gospodarstwa, wówczas będzie można poznać nasze „żywicielki” kozy, obserwować ich bardzo różne charaktery, pogłaskać i popatrzeć im głęboko w oczy. W jadalospisie kóz nie ma miejsca na kiszonki czy pasze gotowe. Dzięki temu smak mleka kóz z Grodziska jest idealny. Od wiosny do późnej jesieni kozy wypasane są na łąkach lucernianych. Dzięki temu każdego dnia zażywają słońca i świeżego powietrza. Slow life! – zaznacza Monika Lasoń.

Zimą kozy są karmione tylko naturalnymi paszami, głównie sianem i owsem z własnych upraw gospodarstwa.

Mleczna kraina

Mleko pozyskiwane jest od kóz i owiec w warunkach restrykcyjnej higieny oraz poddawane badaniom mikrobiologicznym. Mleko kozie jest łatwostrawne i nie uczula nas, ma mniejszą zawartość laktozy, a także odpowiedni stosunek wapnia do fosforu – co chroni nam kości i powoduje wzrost krwinek czerwonych i hemoglobiny.

- Mleko przetwarza się u nas na świeże sery kozie, sery miękkie, sery pleśniowe, sery półtwarde oraz sery twarde dojrzewające. Oprócz tego wyrabiamy również sery z mleka owczego. Skład naszych produktów jest w 100% naturalny. Wszystko produkujemy zgodnie z naturą, bez konserwantów i barwników, tylko bakterie i podpuszczka oraz zioła, które też są ekologiczne.

Serowarska pasja

- Udało się nam ukończyć liczne kursy serowarskie w Polsce, w Niemczech, w Holandii, w Austrii i we Francji. Dzięki połączeniu zdobytej wiedzy i umiejętnościach, doświadczeniu, pasji i wytrwałości w dążeniu do perfekcji, możemy teraz wytwarzać po prostu pyszne sery – zaznacza Monika Lasoń

Poza hodowlą kóz i owiec oraz produkcją serów, właści-

ciele GROSERERA zajmują się prowadzeniem szkoleń i warsztatów serowarskich.

- Zajmujemy się również prowadzeniem warsztatów serowarskich. Magię produkowania sera chcemy pokazać jak najszerszemu gronu osób. Serdecznie zapraszamy do naszego gospodarstwa, dzieci i młodzież, na szkolenia i warsztaty. Dowiedzą się jak wygląda naturalna produkcja serów, czyli jak z mleka powstaje ser. Opowiemy, czym charakteryzuje się każdy z serów i z czym najlepiej go zjadać. Zapraszamy również dorosłych do degustacji. Dobierzemy dla Państwa odpowiednie dla gatunku sera wino, oliwę, konfitury.

GROSER prowadzi także warsztaty dla hoteli i restauracji oraz zaprasza wszystkich do sklepiku na małą lub dużą degustację.

Oscarowe sery GROSER

Wyroby tej marki były wielokrotnie nagradzane i wyróżniane za wysoką jakość i niepowtarzalny smak, np.: Tygielka Smaków 2018, Grand Prix V Święta Sera i Wina za ser owczy „Kwiaty polne”. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego zgłosiła panią Monikę do III edycji konkursu Krajowej Rady Izb Rolniczych „Rolniczki motorem innowacji gospodarstw rolnych w Polsce”.

Co by tu zjeść?

- Mam pysznych rzeczy w bród! – śmieje się Monika Lasoń - Twaróg kozii o lekkiej, puszystej konsystencji, nie prasowany, nie mielony, z minimalną zawartością koziej podpuszczki. Wilgotny i delikatny, świetnie komponuje się z ziołami, świeżymi warzywami/owocami lub może być wykorzystany jako farsz do naleśników, pierogów. Produkt niesolony. – zachwala Serowarka - Fromage z pomidorem suszonym i ziołami - lekki, aksamitny kozii ser kwasowo-podpuszczkowy o zwiększonej konsystencji. Delikatna struktura pozwala rozkoszować się smakiem. Serek jest znakomitą propozycją na śniadanie, jest idealny do smarowania, zawiera naturalne Q10 z serwatki koziej. Fromage jest zasolony solą morską i obtoczony ekologicznym pomidorem suszonym, bazylią, czosnkiem niedźwiedzim ze zbiorów ziół z najczystszych podlaskich rejonów Polski określonych mianem Zielonych Płuc Polski. Po prostu zapraszamy!

W sklepiku GROSER sera mnóstwo. Fromage z przyprawą włoską, halloumi kozie, mleko kozie niepasteryzowane (w szklanej butelce), ser kanapkowy kozii naturalny, ser kanapkowy kozii z czarnuszką, ser kanapkowy kozii z kozieradką, ser kozii półtwarde z czarnuszką, ser kozii półtwarde z czosnkiem niedźwiedzim, ser kozii półtwarde z kozieradką, ser kozii półtwarde z pomidorem suszonym i ziołami, ser kozii typu fromage, ser kozii typu fromage z pieprzem kolorowym, ser kozii wędzony z czarnuszką, ser kozii wędzony z orzechem włoskim, ser kozii wędzony z pomidorem suszonym i ziołami, twarożek kozii naturalny, wędzonek kozii naturalny... Są również w sklepiku tarty warzywne z fromage i fetą, a także pyszne serniki z solonym karmelem. Natura i smak w każdym kawałku.

„Nie takie ważne, żeby człowiek dużo wiedział, ale żeby dobrze wiedział, nie żeby umiał na pamięć, a żeby rozumiał, nie żeby go wszystko troszkę obchodziło, a żeby go coś naprawdę zajmowało.” Janusz Korczak

Panią Monikę, serowarstwo ogromnie zajmuje, a przez to, jest również wspaniałą pasją. GROSER jest członkiem Stowarzyszenia Serowarów Farmerskich i Zagrodowych, a pani Monika studentką IV roku na kierunku Żywność Człowieka i Ocena Żywności na SGGW w Warszawie.

- Pragnę podejść do tematu holistycznie, wiedzę technologiczną łączyć z wiedzą żywieniową, tak by lepiej wykorzystać potencjał, jaki tkwi w mleku i serach kozich – zaznacza pani Monika.

A wszystko to z miłości do zwierząt i kozich serów!

Sylvia Skulimowska

*Artykuł został opublikowany również w kwartalniku mojaWieś.

GROSER Monika Lasoń

Godziny otwarcia sklepu farmerskiego:

Wtorek 16.00 - 20.00, Piątek 14.00 - 21.00

A także po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym w godzinach otwarcia serowarni od pon. do sob., w godz. 8.00 – 19.00

Grodzisko 4, 95-030 Rzgów, woj. łódzkie

email: biuro@groser.eu, tel.: 535 000 754